

dasági Bank
ékpénztár Rt

ar, Piața Unirii No 9
—Dézs, Beclean—Bethlen
sibő, Zálau Zilah.
a Nagenyedi „Kisegítő”
Ajud Nagenyéz és en-
rosujvári főkéntézete.

át tőkél
millió lei

küldet minden ágazatával
külföldre legelőnyösebben
osabban eszközöl.

zett devizahely

ramodern zeneművéb
Gramofon tánczene.
Tánczene.

m est.
0: Kamarazene. Ka
ánénekessző közreműk
Három szoprán da
odia. Kodály Zoltán

Benda zeneszerző es
e.

Kattovics. 20.30: Kö
e.

6. 20.30: Opera.
pera vagy hangverse

Opera.
Operarészletek. Utá

latok. 22.10: Népsz
mofon tánczene.

feházi zene.
0: Szórakoztató zen
vityány. Urbach: Sur
ss János — ábránd. B
magát. 20.1: Katonaz
nyitány. Novák: T
Sarka. Fibich: II. sz
Mesterdalnokok.

északi hangverseny.
mekdalok.

átor. 19.40: Bach sz
ekkar. 23.35: Táncze

19.40: Bach sz
ekkar. 23.35: Táncze

„A”
Siait orvos
mondie, hog
egyedül csú
„Olia” a m
bizható orv
ve fogadjon
tudázzator

rdelése

rkovicsné

megnagyobbitva
Nicolai Iorga 19
dfa-utca.

. Kitünő házikonyha

AZONNALI le
pésre zsidó leány
restelt, ki manik
zésben, ondolálá
hajmunkában per
Cim: „Baia-Evresc
Tg.-Mures.

KÜLÖNBEJÁR
elegáns butorok
szoba fűrdőszoba
zálatlalt a belváro
kiadó. Cim a kiadó

VALCELE (Eg
tak) fűrdőre kóser
dégős keresztik.
deklóáni Goldstein
nónál Valcele jud. T
scaune.

PERFECTÜL
házvezetőnk keres
Cim kiadóhivatala

KIADÓ azonnal
nagy üzlethelyiség
Szechenyi-tér 39
tulajdonosnál.

HASZNÁLT gy
mekkoci eladó. Sz
egyház-u. 8. Boly
sark. Orvosnál.

MAKULATURA
pir 5 kg.-ként is
az Új Kelet kiadó

EKRÉNYEK
ndégiosok részére is m
kimérő pulók HERTES
telefon 814. Kivánatra
selet Brassó és vidék
TITTES Brasov

XIII évfolyam • szám 86
1930. április 15
Kedd
5690 év Niszan 17

ÚJ KELET

ESZÉBŐ POLITIKAI NAPILAP

Magyarországi és Hódoltsági
Korona Baros L. Paj (v. Baros) és
Tulajdonosok Rt.
Ejelli telcses (nyomda) 107.
ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egy évre 1100 Lel
Félévre 600
Negyedévre 320
Egy hónapra 110
KÜLFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egy évre 1 dollár (vagy ennek
megfelelő más pénzzem.)
Egy évre 10 dollár.
Küldetés
Külföldi postai költségek fel.

Mi van a bukaresti tüntetések mögött?

Tíz év alatt nem volt Romániában annyi utcai demonstráció, mint az utóbbi hetekben. Tüntettek a rokkantak, mert a kormány még mindig nem rendezte illetményeik ügyét, viszont a vasuti kedvezményeket megvonta tőlük. Tüntettek azért, mert Madgearu nem akarja az újonnan építendő házak számára az adómentességet biztosítani. És tüntettek a tábornokok Stere ellen. Ki tudja: holnap kik és milyen címen jönek tüntetni?

Hogy tüntetni senki se megy passzívól az utcára, ahol rendszerint a rendőrök gummitűzével és a csendőrök puskatűzével találja magát szemben, — azt mindenki tudja. Tüntetni csak valami elkeseredésből kifolyólag, vagy azért szoktak, mert a tüntetésre biztató lelki okok rugóit bizonyos valakinek sikerült tulfeszíteni.

A tüntetés társadalmi és gazdasági zavarok demonstratív tünete, részben forradalmi figyelmeztetés, sokszor azonban a reakció megnyilatkozása is. Legyünk tárgyilagosak és állapítsuk meg, hogy mindazok az elégedetlenségek, melyek most utcai tüntetésekként robbannak ki Bukarest utcáira: a liberális-averescanus rezsimék alatt talán fokozottabb mértékben megvoltak a tömegek lelkeiben, mint ma. És mégis: senkinek sem jutott eszébe demonstrálni, vagy legalább is olyan heves megnyilatkozások közepette demonstrálni, mint azt a lezajlott napokban tették.

Nyilvánvaló tehát, hogy a már előzőleg teljes mértékben meglevő elégedetlenségek demonstratív kibukkanását valakik elősegítették, szisztematikusan használták fel leplezett céljaik érdekében.

Nem kell tulságosan bölcsnek lennünk ahhoz, hogy kitaláljuk: kik és miért használták fel — például a rokkantak elkeseredését utcai tüntetések megrendezésére? Minden bizonyos az, akik a rokkant-kérdés rendezése körül talán a legbűnösebb mulasztásokat követtek el, akiknek legkisebb gondjuk is nagyobb volt annál, semmint hogy ezt az égető problémát csak megközelítően is igazságosan rendezzék.

Most azután egyszerre felfedezték magukban a szociális lelkiismeret s mert ez kevésbé lelkiismeretes politikai céljaikkal is egybeesik: izgató jelszavak hatása alatt — kivitték a háború áldozatait az utcára. A múlt mulasztásait legyszerűsítették és egyedül a jelen és a jelen kormányzatot tették meg bűnbakul.

A liberálisok — ugylátszik, amikor így felel meg céljaiknak, — még a tömegek megnyilatkozását sem vetik meg, mint politikai eszközt. Erre most — éppen a rokkantakkal és a lakásépítési akcióival kapcsolatban — annál is inkább lehetőségek volt, mert hiszen a kormány tényleg elkövetett egy pár olyan ballépést, amit egy kevés bölcseséggel és belátással elkerülhetett volna. Madgearu miniszter makacssága az új házak megadóztatása kérdésében például egészen kétségbejítő. Hiszen az építkezések beindításának — mindenütt

a világon — gazdasági és lélektani előfeltétele az új házak adómentessége. Románia se lehet kivétel e vastörvény alól, annál is inkább nem, mert hiszen az építkezések révén, tehát az ipar és kereskedelem fellendítése által jutnak existenciához azok az adóalanyok, akik ma csak n e v l e g azok. Magára vessen tehát Madgearu miniszter ur, ha konokságát politikai ellenfelei sikeresen használják fel nem valami magasztos politikai céljaik érdekében. A rokkantak elégedetlenségét se kellett volna a kormánynak tetéznie azál-

tal, hogy megvonta tőlük a vasuti kedvezményeket. Ha ezt a ballépést nem követi el a kormány, úgy joggal hivatkozhatott volna arra, hogy a rokkantak szenvedéseinek és elkeseredésének nem ő, hanem kizárólag a liberálisok és averescanusok az okai, akik most a saját maguk által teremtett feszült, atmoszférát — a kormány ellen használják ki.

A bukaresti tüntetések nemcsak jogos elkeseredések megnyilvánulásai voltak tehát, hanem főleg politikai ügy-
nőkök által szított manőverek, melyek

a demokratikus szabadságjogokra ap-
pellálva — támadnak éppen a demokrá-
cia ellen.

Es ez ismét igazolja azt a sokszor hangoztatott felismerést, hogy demokrácia — erő és bölcsesség nélkül: a demokrácia legnagyobb veszedelem. A reakció erejét csak úgy lehet megtörni, ha vele szemben épp úgy tudják az erélyt, mint a tömegek felé a szociális igazságot, a méltányosságot és belátást alkalmazni. Ezt kellene a kormánynak is belátnia — s akkor sokkal könnyebbé válna a helyzete.

Bűnügyi eljárást indított a kormány a pénteki és szombati tüntetések felbujtóit ellen

Bíróság elé állítják Zavoianu rokkant ezredest

A 94 letartóztatott diák közül 84-et szabadlábra helyeztek

Bucaresti-Bukarest. Április 14. A főváros két napon keresztül valóságos ostromállapot képet mutatott. A pénteki nagy rokkanttüntetés után, amikor is a rendőrség és a tüzoltók brutális eszközökkel szórták szét a rokkantak demonstrációját, újabb tüntetések zavar-
ták meg a főváros nyugalmát.

Az egyetemi hallgatók arra való tekintettel, hogy a pénteki rokkanttüntetés során néhány egyetemi hallgatót is letartóztattak, szombaton délután tüntető felvonulást akartak rendezni.

A diákok délután három órakor ültek össze a „Tinerimea Romana” helyiségében és vezetőik gyújtóhangú beszéde után elhatározták, hogy az utcára vonulnak ki tüntetni. Egy kisebb csoport ki is vonult az utcára, ahol azonban nyomban erős csendőrgyűri vette őket körül. Eközben érkezett oda egy másik diákeset, amely be akart jutni a gyülesterembe, de az időközben vont kordonon nem tudták keresztüljutni. Amikor az újonnan érkezettek látták, hogy a kordon másik oldalán csendőr-

gyűri fogott keresztül egy csoport diá-
kot, hangosan követelni kezdték kolle-
gáik szabadonbocsájtását.

Formális harc a diákok és a karhatalom között

A hatóságok eleget is tettek ennek a kérésnek, de a csendőrgyűribe blokkolt diákokat legázoltatták, majd szabadon engedték és ugyanakkor egy szakasz csendőrt szállítottak a diákokon épülete elé, hogy megakadályozza a még bentrekedt diákoknak az utcára való kijutását és esetleges manifestációját.

Amikor a harmadik emeleti folyosón tartózkodó diákok látták, hogy lent mi történik, barrikádokat rögönöztek és mindent, ami a kezük ügyébe került, az utcán táborozó csapatokra dobáltak. Ajtókat, székeket, ablakokat, poharakat, edényeket és súlyos vasdarabokat hajigáltak a katonák fejére. Ugyanakkor a kordonon kívül lévő diákesetort nekiment a kordonnak, véres verekedést kezdett a katonákkal, amelyek mintegy tíz percig tartott.

Tíz diák van letartóztatásban

A zavargások során és után az ügyészség rendelkezése mintegy kilencvennégy diákot tartóztattak le, akik közül azonban csak tízen maradtak letartóztatásban, akikről megállapították, hogy bántalmazták a karhatalom tagjait és a hatóságok képviselőit. A hatóságok még az éjszaka folyamán erőlyes vizsgálatot indítottak meg és annak eredményeképpen azt állapították meg, hogy a támadás a diákság részéről indult meg és a karhatalom csak akkor lépett fel erőlyesen, amikor a katonákat, sőt a hivatalban jelenlévő bírőkat ültgelni kezdték.

Mit mondanak a diákok

A diákok ezzel szemben azt állítják, hogy békés szándékkal voltak eltelve és csak akkor emeltek az improvizált barrikádok és akkor kezdték a karhatalmat butorokkal és más kéznél lévő tárgyakkal dobálni, amikor látták, hogy az utcán rekedt társaik összeütköztek a katonasággal.

A „Tinerimea Romana” helyisége egyébként a teljes posztulás képét mutatja. Ajtók és ablakok bezuza, a butorok darabokra tördelve. A belügyminisztériumban az esti órákban Vaida belügyminiszter elnökletével értekezletet tartottak a hatóságok vezetői. Codin Stefanescu főügyészt éjjel felkelték orak sürgösen a belügyminisztériumba hívták, hogy átvegye az új instrukciókat.

Bűnügyi eljárás a felbujtóik ellen

A kormány elhatározta, hogy bűnügyi eljárást indított a pénteki és szombati rendezavarások és tüntetések felbujtóit ellen. Az ügyészség és a vizsgálóbíró már megkezdte a kihallgatásokat, amelyek Zavoianu ezredes, a rokkantak szövetsége elnökének szerepét lesznek hivatva elsősorban tisztázni.

A rokkantak vidéki delegátusai egyébként hazautaztak, jegyeiket és pénzbeli segélyt a belügyminiszter bo-
esátott rendelkezésükre.

Egy halott és rengeteg sebesült

A diákok nem hallgatják meg Anghelescu alminisztert

A csatározás során Boirescu szakasz-
vezető, akit a harmadik emeletről az ut-
cára dobott egyik szék halántékán ta-
lálta, eszméletlenül esett össze. Aggón-
nizálva szállították a kórházba, ahol
néhány pernyi kínos szenvedés után
meg is halt. Ionescu rendőrkapitányt,
aki egy csendőrkülönítményt vezényelt,
jobbkezén bicskával sebesítették meg.
Saimar Calin tüzérközlegény koponya-
törést szenvedett, önkivületi állapotban
szállították a kórházba. Kisebb sérülé-
sekkel kerültek a mentőállomásra Ma-
leescu és Prepianu kapitány, Darian
főhadnagy és Matinaea közlegény.

Négy súlyos és két könnyű
sebesültje van a diákoknak

A diákok közül négyen sebesültek meg
súlyosabban az összecsapás során: Gh.
Carstocca, Gh. Craciunescu, Gh. Vasi-
lache és Gh. Tanasescu. Másik két diá-
kot egy közeli gyógyszerertárban kötöz-
tek be. Az összecsapás során I. Stanescu
vizsgálóbíró is könnyebben megsérült.

A sebesülések után a helyzet egyre
jobbán elmérgesedett. Délután négy óra-
kor megjelent a helyszínen a kormány
képviselője, C. Anghelescu belügyi ál-
lamtitkár, alminiszter, aki Nicolaeanu
rendőrprefektus kíséretében volt és ki-
jelentette, hogy a kormány nem tűr el
semmiféle demonstrációt. A diákok azon-
ban vonakodtak meghallgatni a belügyi
alminiszter figyelmeztetéseit, mire a
hatóságok sorra igazoltatták a diákok-
on előtt posztoló diákokat és csoport-
tekként erős fedezettel a rendőrprefek-
turára kísértették. Egy hatalmas diák-
esetortnak sikerült ismét áttörnie a
diákkordont és a Dambovita partján
rohanni kezdtek, hogy a csendőrök ke-
zei közül kiszabadítsák a letartóztatott
diákokat. Emiatt a karhatalom és a diá-
kok között újból összeütközésre került a
sor, amelyközben a diákok szétszéledtek
a mellékutcaikon.

JAJ ÉS KÖNNY

fogja egész életére kisérni, ha elmulasztja
csakély 100 lejért idejében megvásárolni az
1930 május 20-án sorsolandó, bármely fod-
rász, tőzsde és más nyílt üzletben és a köz-
ponti sorsjegyirodában Cluj, P. Unirii 20. vá-
sárolható Kórházsorsjegyet, mellyel könnyű-
séggel megnyerheti az 1 millió készpénz fő-
nyereményt. Kísértse meg tehát szerencséjét,
amíg nem késő!
„Albina Bank” által garantálva!

Ötezer ember követelte Párisban, hogy a francia kormány tartóztassa le Dovgalewsky szovjetkövetet és szakítsa meg az összeköttetést Oroszországgal

Jean Herbertte, moszkvai francia követet visszahívták Oroszországból

Páris, április 14. A francia közvélemény sürgetésére a párisi rendőrség mindent elkövetett, hogy a Kutjepov orosz tábornok elrablásának részleteire világosságot deríthesse és ma már az elrablás egész története nemcsak, hogy a legapróbb részletekig föl van derítve, de Kutjepov tábornok jelenlegi tartózkodási helye is meg van állapítva. Ma már be van bizonyítva, hogy Kutjepov tábornokot a francia főváros kellős közepén, világos nappal rabolták el a cseka emberei és eszméletlen állapotban a Spartak nevű orosz hajón szállították a szovjet börtönbe. Erthető tehát, ha a francia közvélemény nem tud belenyugodni abba, hogy a fővárosban ennyire gyatrák legyenek a közbiztonság viszonyai és most már a nemzeti becsület érdekében is teljes erélyességgel követelik a kormánytól és nyilvános népgyűléseken követelik, hogy a francia kormány tartóztassa le kezéül Dovgalewsky párisi szovjet követet és azonnal szakítsa meg az összeköttetést Oroszországgal mindaddig, amíg Kutjepov tábornokot nem engedik vissza családjához.

Uglátszik, hogy a francia kormány — bármennyire is előnyösnek tartja a szovjettel való összeköttetést — nem lesz képes ellentámasztani a francia közvélemény ilyen energikus föllépésének és meg fogja tenni a szükséges lépéseket. Erre enged következtetni az a körülmény, hogy Dovgalewsky párisi szovjetkövetet az elmúlt héten háromszor is behívták a Quai d'Orsai-ra, ahol mindhárom alkalommal több mint más félórás beszélgetéseket folytatott Briand külügyminiszterrel. A francia kormány azonban bizalmas információkat is kapott, hogy a párisi egyetem ifjuság az orosz emigránsokkal együttműködve — ha kell, erőszakos eszközökkel is — be fog hatolni a szovjetkövetés rue de grenellei palotájába és Dovgalewsky szovjetkövetet együtt a szovjet követség egész személyzetét ismeretlen helyre fogja hurcolni és tuzsul mindaddig ott tartani, amíg a szovjet hatóságok ki nem adják Kutjepovot. Számolva azokkal az eshetőségekkel, amelyek egy ilyen tett elkövetésének hírére Franciaország moszkvai követét érhetnék, a francia kormány táviratilag szabadságot adta Jean Herbertte moszkvai követet, aki vasárnap délután már meg is érkezett Párisba.

Miután így represszáliától többé nem kell tartani, a különböző francia politikai pártok és társadalmi egyesületek reprezentánsai héten este a „La salle Wagram”-ban tüntetést rendeztek a hivatalos szovjet kiküldötték párisi ténykedése ellen, majd Dovgalewsky szovjetkövetet kezéül való letartóztatását és a szovjettel való diplomáciai viszony azonnali megszakítását követelték.

Az ülés első felében filmfelvételeket mutattak be Kutjepov életéről és a szovjet borzalmas kegyetlenkedéseiről. Jelen voltak ott Denikin és Miller orosz tábornokok, akik most együttesen irányítják az orosz emigránsok mozgá-

imat. A filmfelvételek először Kutjepovot mutatták be gallipoli tragikus epizódjánál, majd azokat a látványokat, amelyeket Denikin tábornok csapatai észleltek azokban a városokban, ahonnan kiverték a vöröseket. Az egyik felvétel éppen azt a jelenetet ábrázolja, amikor Denikin tábornok fehér csapatai megérkeznek egy városba és egy elbűbölt jövő öregasszony a város egyik

Egy zsidó asszony kiutasítása miatt bíróság elé állították a palesztinai kormány bevándorlási osztályának vezetőjét

Jeruzsálem, április 14. A palesztinai kormány bevándorlási hivatalának vezetője, Hyamson a napokban a jeruzsálemi legfőbb bíróság előtt állott vádlottként. A panaszos egy Bernsteinné nevű asszony, akit Hyamson jogtalanul letartóztatott és kiutasított. Bernsteinné kilenc éve lakik Palesztinában és néhány hónappal ezelőtt külföldre utazott. Bécsben az angol konzulnál vízumot vett a visszautazásra. Alighogy Palesztina földjére lépett, Bernsteinnét a bevándorlási hivatal

középületébe vezeti őket, ahol ötszáz kivégzett orosz ellenforradalmár hullája volt egy rakáson. Tűzoltók jönnek elő a képen és feckendőkkel spricceik le a megalvadt vért és sárt a halottak arcáról, hogy a hozzátartozók felismerhessék a halottjukat. Rengeteg felvétel illusztrálja a szovjet legutóbbi vallásüldözési barbárságait is.

A filmfelvételek után nagy hatással volt a jelenlévőkre Seapini-nak, Páris város közsérmestere és népszerű vak képviselőjének, majd Louis Dumat, Jean Delage, Claude, Ehrlich, Reboul, Bénét-Valmer, Aymard képviselők és Miller orosz tábornok felszólalásai, akik kijelentették, hogy ha a kormány nem hajlandó Dovgalewsky párisi szovjet követet kezéül letartóztatni, akkor ismét őt maguk fognak gondoskodni arról, hogy Kutjepov tábornok elrablásának ténye büntetlenül ne maradjon.

utasítására letartóztatták és felszólították, hogy nyomban hagyja el az országot. Az igazságtalan és jogtalan eljárás nagy megütközést keltett zsidó körökben, akik azonnal intervenáltak az asszony oltmaradásáért. Bernsteinné kiszabadulása után azonnal pert indított Hyamson ellen, aki nek ügyében azonban nem lehetett meg tartani a tárgyalást, mert a bíróság újabb bizonyítványt beszerezését rendelte el.

Németországban egymás után ítélik el a vérvád mesét terjesztő antiszemita vezéreket

Köln, április 14. Még az elmúlt év júliusában a kölni esküdtbíró két hónapi szabadságvesztésre és ezer márkás pénzbüntetésre ítélte dr. Ley nemzet szocialista képviselőt a zsidó vallás megcsúszása miatt. A képviselő ugyanis a Westdeutscher Beobachter egyik cikkében azt írta, hogy a gladbeeki zsidók meggyilkolták Daube diákokat, hogy vért rituális célokra használják. A felelősség során az ügyész a fogházbüntetés felfemelését kérte.

A Westdeutscher Beobachter az ítélet után, október 13-án újabb cikket közölt, amelyben olyan állítások voltak, hogy a talmud követeli a zsidóktól keresztény gyermekek vérért. Ezért a cikk

kért az ügyész perbe fogta a lap szerkesztőjét, Jozef Grochet, aki most állott az esküdtbírók előtt a zsidó vallás közösség szidalmazása miatt. A vádlott kijelentette, hogy ő ma is a talmudot a zsidó vallás alkotó részének tekinti és bebizonyíthatja, hogy a talmud követeli a keresztény gyermekek vérért. A bíróság a szerkesztő érveit nem respektálta, annál kevésbé, minthogy a cikk olyan argumentumokat vonultatott fel, amelyek már régebbi perekből ismertek. A cikk minden állítását már sok évvel ezelőtt közönséges hamisítványként leplezték le.

A bíróság Jozef Groche szerkesztőt nagyobb pénzbüntetésre ítélte.

A venezuelai forradalom epilógusa

A venezuelai kormány intervenciójára a hamburgi ügyészség emberrablás vádját emelte egy német tehergőzös tulajdonosai és kapitányai ellen

Hamburg, április 14. Érdekes politikai bűnper tárgyalását kezdte meg szerdán délelőtt a hamburgi törvényszék. A per középpontjában a Falke nevű német tehergőzös áll, amely az elmúlt év nyarán nagymennyiségű fegyvert és municiót szállított a venezuelai forradalmárok részére, akik puccsot akartak végrehajtani, de a kormány-csapatok a forradalmat erős kézzel

vérbefojtották.

A venezuelai kormány intervenciójára a hamburgi ügyészség bünvádi eljárást indított a Falke két tulajdonosa és kapitánya ellen azon a címen, hogy megsértették a nemzetközi jogot. Később ezt a vádat elejtette, ellenben új vádat emeltek ellenük emberrablás címen. Ezt a büncselekményt a vádirat szerint a Falke tulajdonosai és a hajó kapitánya azzal követték el, hogy erőszakkal kényszerítették a matrózokat szolgálattételre. A Falke ugyanis Lengyelország tranzit kikötőjében, Gdingenben vette fedélzetére a fegyver- és municiószállítványt. A német matrózok ekkor megtagadták a szolgálattételt és sztrájkba léptek. A hajón tartózkodó venezuelai forradalmárok a kapitány segítségével erőszakkal fogták munkára a matrózokat és kényszerítették őket, hogy vigyék a hajót Venezuelába. A vádirat szerint ez a tényállás teljesen kimeríti az emberrablás büncselekményét.

Az érdekes per iránt egész Németországban óriási érdeklődés nyilvánul meg. A főtárgyalásra egész sereg világ lap, főleg amerikai lapok küldtek tudósítótakat igen nagy számban.

A bécsi zsidó hitközség érdekes statisztikája

Bécs, április 14. (Az Uj Kelet tudósítójától). A bécsi zsidó hitközség a napokban közölte az 1929-iki jelentését. A jelentés érdekes statisztikai adatokat ölel fel, amelyek közül a következők tarthatnak különös érdeklődésre számot:

1929-ben 450 férfi és 443 nő jelentette be kilépését a zsidó vallásközösségből. Ezek közül 523-an nem éltek házasságban. Leginkább 30 és 40 év közötti személyek tértek ki. A zsidó vallásközösségbe 305-en vették fel magukat.

Halálozatlan 2338 volt, ezek között 1295 férfi 1241 nő, 102 gyermek. A legtöbb halálozat oka szívbetegség volt, utána vérébajok, ezután légzési szervek megbetegedése okozta a halált. Az öngyilkosságok esete 87 volt, 603 esetben a halálozat 75-ik és 80-ik életkorban állott be. 223 esetben az elhalálozottak 80-90 évesek voltak, 32 esetben 90-100 évesek.

A születési statisztika szerint 1344-en születtek, ezek között 670 fiú és 674 lány. A halvaszületettek száma 24 fiú és 18 lány. 1929-ben a zsidó hitközség hatáskörében 1246 házasságot kötöttek és 328 esetben váltak el. A hitközségi templomokban és a hitközség által rendezett időleges imaházakban 19.065 imahelyet béreltek.

Ebben az évben a St. Marxi vágóhídon 16.700 szarvasmarhát vágtak le rituális módon, ezek közül 5243 alkalmatlan lett (tréfil). Borjú, bárány 12.697 darab vágott le. Ezenkívül a zsidó hitközség vágóhelyein 54.683 drb. csirkét és tyúkot és 333 libát vágattak. A libák vágatása ezért minimális, mert ezt a szárnnyast Bécsben leginkább már rituálisan levágra szállítják.

A hitközség agmenházában 347 ápolat van (115 férfi, 232 nő). Ezek közül 117-et teljesen ingyen látnak el. A zsidó kórházban 1929-ben 2636 beteget vettek fel. A páciensek és személyzet ellátási napjainak száma: 103.659 volt. Ebben az évben kiadtak havisegélyben 64.818 schillinget, folyó támogatásokban 88.279 schillinget, az elnöki alapból 25.734 schillinget, a szén-akcióra 19.584 schillinget, a szünidei akcióra 7.500 schillinget, szegénysorsu menyasszonyok kiházasítására 12.059 schillinget, népkonyhai jegyekre 3600 schillinget.

1929-ben együttvéve 59.116 kultuszadó esetét tárgyalták. A személyzeti kiadás 2.477.000 schilling volt. Az év végén a hitközségnél 522 ember volt alkalmazásban, 11-en nyugdíjat húztak, 58-an pedig kegydíjat. A hitközségben 31 hivatal és intézmény működik.

A vérbaj

legmodernebb és leghatásosabb kezelése

Dr. Paul Petitjean párisi orvos felhívja a figyelmet a szifilisznek a szájon keresztül való modern kezelésére. Több évem keresztül kezelte betegeken végzett megfigyeléseim, akiknél a betegség már fekély, kiütések vagy az idegrendszer bántalmi formájában jelentkezett, arról győzték meg, hogy a SIGMARGYL arzen, higany és bismuthból összeállított orvosságnak a szájon keresztül való használata erős és tartós hatást gyakorol a vérbaj mikrobáira, mivel rendkívül határos formában tartalmazza a fentebb idézett három gyógyszer, amelynek egyedül bizonyított hatásosnak a vérbaj kezelésénél.

A SIGMARGYL egy havi kezeléshez való üvegen, részletes használati utasítással együtt 290 lejért kapható az ország összes gyógyszerárában és drogeriáiban. Engross lerakat SIGMARGYL Str. Principatele Unite 14. Bucuresti 5.

cipő elegáns, tartós és olcsó! Kapható minden jobb üzletben.

Ajándék harisnya 3 napig

15, 16 és 17-én minden vevőnek, aki legalább 300 leire vásárol

a Harisnyaházba

Cluj, Calea Reg. Ferdinand 29.

Uj férfi-és

fiu-ruha üzlet

Kész ruhák, valamint saját szabóságom által, saját szöveteimből készült férfi és fiu-ruhákat, trenchot és kabátokat legújabb divat szerint készítve, legelőnyösebben szeresheti be

Mendel Lajosnál CLUJ, Calea Reg. Ferdinand volt Wesselényi-utca 2/A szám

Szabott árak!!!

Szolid kiszolgálás!!!

Lupu szor a husvéti s

A ke társaik

Egy diák covici és

Conde

Bucuresti-Buka punk más helye lunk a szombati tésékről és azok jelekből bizonyo egyes politikai fa fias érzéseit és ben érzett szimp verekre akarják szik, hogy am amelynek sikerül kereskedőket, a tömegeket mozgó a diákokat is cé diákság manifes jobban elmérgese nyekről alábbi tu

Lefeg négy

Bucuresti-Buka karesti diákok l rendkívül izgatot

a szombati és miatt. Tegnap est honban gyűlésre veteljük az utcai letartóztatott társát. Mialatt a di ban ülészetek, né diákokon épület észrevették, hogy gyelik, csoportosa cára, körülvették ték a diákokthonb talnapták őket, n volvereiket, össze tartották az ottho

Delega tusnál

A gyűlés ezután választott, amely rendőrfeltekust. Codin Stefanescu ügyész társaságát ciót, amelynek társztul tárgyal, hogy letartóztatot labra engedjék. A jelentette, hogy ügyében az igazs nak majd dönten ügyész nem tehet kérdésben. A diál kodtak ahhoz, ho saikat szabadon b helyezték, ha ez n súlyos dolgok fog

Az éjszaka föl őrizetben lévő diá fogatási parancso kísérték őket az vacaresti fogház talatása helyezte ő kot még az éjszak bocsátották.

Egy o Mosco szocial

Az esti órák diákesoportok tün cain és több hely migiu környékén a sor. A diákok táltak, egyik cso talalta magát Mo ceanu munkásveze Str. Izvorbeli mu ki. A diákok ráta lista vezérre és an utcan erős esend lyosan elverték ő Moscovici szenved ket.

Husv locso

dó hitközség statisztikája

Az Uj Kelet tudósító hitközség a na...

és 443 nő jelentette...

és 670 fiú és 674...

St. Marxi vágóhídon...

nházában 347 apolt...

ve 59.116 kultusz...

paraj

hatásosabb keze...

parisi orvos fel...

higgyan és bis...

havi kezeléshez...

ő elegáns, tar...

árak!!!

Lupu szoros ellenzéki kartellel a husvétii szünet alatt megakarja buktatni a kormányt

A bukaresti diákok sorozatos incidensekkel akarták kikényszeríteni letartóztatott társaik szabadonbocsátását

Egy diákcsoport súlyosan inzultálta Moscovici és Radaceanu szocialista vezéreket

Condeescu az uj hadügyminiszter letette az esküt

Bucuresti-Bukarest, április 14. Lapunk más helyén részletesen beszámolunk a szombati bukaresti diáktüntetések...

Lefegyverezték a diákok négy detektívét

Bucuresti-Bukarest, április 14. A bukaresti diákok között tegnap és ma rendkívül izgatott hangulat uralkodott...

Delegáció a rendőrprefektusnál és a főügyésznél

A gyűlés ezután töbtagu delegációt választott, amely felkereste Nicolaeu rendőrprefektust. A rendőrprefektus Codin Stefanescu bukaresti vezető-főügyész társaságában fogadta a delegációt...

Egy diákcsoport inzultálta Moscovici és Radaceanu szocialista vezéreket

Az esti órákban apróbb-nagyobb diákcsoportok tüntettek Bukarest utcáin és több helyen, különösen a Cizmigiu környékén incidensekre került a sor...

A munkások védelmi gárdát akarnak szervezni?

Az „Adeverul” híradata szerint munkások körében rendkívül nagy az izgalom a két szocialista vezért ért inzultus miatt...

Lupu szoros ellenzéki kartellel szervez

Az utóbbi napok eseményeit teljes mértékben igyekeznek kihasználni az ellenzéki pártok. Különösen Lupu követ el mindent, hogy a helyzetből adódó összes előnyököt a maga javára

aknázza ki. Lupunak tudvalevőleg rendkívül súlyos incidense volt a kamara szombati ülésén Madgearu pénzügyminiszterrel, akinek a látához vágta a költségvetést. Lupu most az utóbbi napok eseményeinek hatása alatt szoros kartellel akar létrehozni az ellenzéki pártok között a liberálisok, averescanusok és a lupisták részvételével. Hír szerint Iorga is hajlandó ehhez a blokkhoz csatlakozni. Az ellenzéki lapok rendkívül szenvedélyes hangon írják az eseményekről és sejtetni engedik, hogy a husvétii vakáció alatt igen súlyos dolgok fognak történni. A liberális lapok véleménye az, ha az ellenzék szoros kartellej létrejön, úgy könnyen megtörténhetik, hogy a régenstanás meg fogja vonni a kormánytól a bizalmát és az ellenzéki kartell fogja megbízni kormányalakítással. Anghelescu belügyi alminiszter kijelentette az újságíróknak, hogy a rendőrség megállapította a legutóbbi tüntetések felbujtóinak kilétét. Valamennyi ellen büntügyi eljárás indul meg és szigorú büntetésben fognak részesülni.

Minisztertanács foglalkozott a demonstrációkkal

Bucuresti-Bukarest, április 14. Ma délután minisztertanács volt, amelyről a következő hivatalos kommuniké bocsátották ki: A pénzügyminiszter a minisztertanácsnak jelentést tett a genfi vámfegyverszüneti egyezményről és két konvenciót terjesztett a minisztertanács elé elfogadásra. A minisztertanács felhatalmazást adott a külügyminiszternek, hogy a konvenciókat aláírja.

Vaida belügyminiszter ezután jelentést tett a rokkant kongresszussal kapcsolatos eseményekről és kifejtette, hogy milyen intézkedéseket tett és milyen intézkedéseket fog tenni a rend fenntartása érdekében. Foglalkozott bizonyos jól ismert körök részéről megindított kampánnyal, majd ismertette, hogy a rokkantak kívánságait még a kongresszus megkezdése előtt kedvezően elintézték. A minisztertanács tudomásul vette a belügyminiszter jelentését, majd a kormány husvétii munkaprogramját állapították meg.

Az új hadügyminiszter letette az esküt

A minisztertanácsról távozóban a miniszterelnök kijelentette a Rador munkatársának, hogy Condeescu tábornoknak, Mihály király katonai udvartartási főnökének hadügyminiszteri kinevezését a régenstanás aláírta. Az új hadügyminiszter már le is tette az esküt.

Rogersky grófnő alkalmazta szovjetkémnek Tibacu sziguranca komiszárt

Tibacu kihallgatása során szenzációs vallomást tett a kalandos multu orosz grófnő szerepéről

Bucuresti-Bukarest, április 14. A bukaresti lapok tegnap rendkívül érdekes részleteket közöltek Tibacu, a szovjet-agens sziguranca komiszár kihallgatásának részleteiről. Bár ez a kihallgatás a legnagyobb titokban folyt, mégis sok új részlet szivárgott ki. Megállapítást nyert, hogy Tibacut a világszerte ismert hírhedt orosz kémnök, Rogersky grófnő szerződtette a szovjet szolgálatába. Ez a Rogersky grófnő, aki tümenyenes szépségű asszony, rendkívül ka-

landos multu. Arisztokrata volta ellenére, a cári Oroszországban szerepet játszott a munkásmozgalomban s a forradalmi munkásszervezetek egy ügyvezető ellen-komiszártát vezette. Ő volt az aki az Ochra és a cári orosz rendőrség titkaút a munkásvezérek kezére játszotta. A szovjet politikai titkos rendőrségében, a csekában jelentős szerepet játszik. Ebben a minőségében sokat tartózkodott különböző álneveken Kisenevben, ahol a legtöbbször mint az A. E. G.

tisztviselőnéje szerepelt. Legelőször kétfévevel ezelőtt tünt fel Kisenevben, ahol Vorskij Szonja néven szállt meg a legelőkelőbb szállodában s mint Vorskij tábornok özvegye szerepelt és nagyvilági életet élt. Itt került összeköttetésbe Tibacuval, akit sikerült rávennie arra, hogy a szovjet szolgálatához szegődjék. Végig ő tartotta fenn az összeköttetést Tibacuval, ő vette át az információkat a megtévedt sziguranca komiszártól és továbbította azokat Oroszországba.

Thomas Mann:

Tel-Avivban a zsidók szabadabbak és boldogabbak mint akárhol a világon

A világhírű német író elragadtatással nyilatkozik palesztinai impresszióiról és hitvallást tesz a cionizmus mellett

Jeruzsálem, április 14. Thomas Mann, a nagy német költő és az irodalmi Nobel-díj nyertese, mint az Uj Kelet jelentette — Palesztinában tartózkodott az utóbbi hetekben. Elutazása előtt nyilatkozott a zsidó sajtó képviselői előtt palesztinai benyomásairól. Minthogy a költő váratlanul megbetegedett, nem tudta megnézni a zsidó ujjáépítés egész rendszerét, de így is sok mindent megtekintett a zsidó munkából. Nagyon erős benyomást gyakorolt reá a Dilb (Kirjat Anawim) zsidó kolónia Jeruzsálem közelében és nagyon el volt ragadtatva Tel-Aviv városától.

zsidók nem mennének fejfel a falnak, hanem lassan és óvatosan haladnának előre. Mert ne feledjük el, az arabok több, mint ezer éve vannak az országban és ők is történeti kapcsolatokat éreznek ezzel a földdel, amelynek van is valami alapja. De tudom — tette hozzá Thomas Mann, — a zsidó nem azért jött az országba, hogy hódítson, vagy hogy uralkodjék, hogy önmagát kiteljesítse, hogy lelkiileg felszabaduljon. Az én véleményem az, hogy a zsidóknak és araboknak meg van a lehetőségük arra, hogy egymás mellett éljenek Palesztinában és hogy kölcsönösen az ország ujjáépítésén dolgozzanak. Nehány zsidó türelmetlensége és idegessége csak fokozza azokat a nehézségeket, amikkel a cionizmusnak amugy is meg kell küzdenie. És magam teljesen a cionizmus mellett állok. A XIX. századbeli német romantikus mozgalomhoz lehet hasonlítani a cionizmust. A cionizmus is, a német romantikus mozgalom is a népi és egyéni felszabadulás vágyában gyökerezett.

„Hiszek Tel-Aviv jövőjében“

Jakob és József történetét. Thomas Mann végül elmondotta, hogy hosszú ideig tanácskozott a jeruzsálemi héber egyetem kanclárjával, dr. J. L. Magnessel, akit kiváló embernek tart. Interjúját e szavakkal zárta be: — Mindenesetre megállapíthatom, hogy a szellemi cionizmusnak hiva vagyok és nem bánom, ha emegmet ilyenek tüntetnek fel. Thomas Mann könyve valószínűleg már az év végén meg fog jelenni. Egyes részleteket néhány hónappal ezelőtt olvasott fel Berlinben, a zsidó aggenház javára. Palesztinai útja és a szentföldön szerzett tapasztalatai csak siettetni fogják a mű befejezését.

A lengyel szociáldemokrata párt Pilsudszki befolyásának megszüntetését követeli a politikai életre

Varsó, április 14. A lengyel szociáldemokrata párt a május elseje megünneplésével kapcsolatban kiadott kiáltványában követeli, hogy Pilsudszki marsallnak a politikai életre gyakorolt nyílt és titkos befolyása szüntesse meg s az ország élére kerüljön olyan kormány, amely a dolgozó népeség bizalmát bírja.

Husvétii illatszerek, locsolók, kölnivizek óriási választékban Rózsá M. „ROYAL” drogeria rt. Főtér 26 sz.

Lord Balfour első és utolsó szerelme

Miért maradt a híres államférfi agglegény

London, április 14. Londonban legközelebb közléseik Lord Balfournak feljegyzéseit. A feljegyzések nem csupán érdekes politikai anyagot tartalmaznak, hanem azt is megmagyarázzák, hogy miért nem nősült meg a nagy angol államférfi. Lord Balfour életében egyetlen egyszer volt szerelmes és árulásnak tartotta, hogy menyasszonyának halála után más nőt vegyen el. Ifjúkori szerelmének emlékét 55 évig megőrizte és nem lett hűtlen egykori ideáljához. Ez az eset ritkán fordul elő egy férfi életében. Lord Balfour ifjúkorában egy társas összejövetel alkalmával megismerkedett Litlon lord Katalin nevű leányával. A lord sógora volt lord Gladstone híres angol politikusként.

A fiatalok, akik az első pillanatra megszerették egymást, azután többször találkoztak egymással a társaságban. Balfour végül is bevallotta szerelmét a leánynak és a leány a maga részéről is kijelentette, hogy szereti őt. A leány válasza boldoggá tette Balfourt, aki akkoriban még nem volt lord. Balfour a leggyengédebb szerelmes volt, kit csak ellehet képzelni és menyasszonyát elhalmozta figyelmességeivel. Balfour végül is elhatározta, hogy hivatalosan is megkéri a leány kezét. Jól tudta, hogy a leány szülei nem fogják visszatartani. Döntő elhatározása előtt néhány napon át nem látta a leányt.

1875 március 21-én, egy ismert ékszerésznek értékes briliánsgyűrűt vásárolt menyasszonya számára és azután felkereste Litlon lordot. Nagy reméléssel az egész házat gyászban találta és értesült arról, hogy a leány, aki néhány nappal ezelőtt megbetegedett, rövid szenvedés után meghalt. Menyasszonyának hirtelen halála lesújtó hatást gyakorolt Balfourra, aki megfogadta, hogy egész életében hiú marad menyasszonyához. Fogadalmát meg is tartotta és agglegény maradt. Menyasszonyának halála után szoros barátság fejlődött ki köztük és menyasszonyának testvére, Litlon Alfred között, amely egész Litlon haláláig tartott. Jellemző lord Balfour jellemére, hogy tragédiáját nem beszélte el senkinek. Ha azt kérdezték tőle, hogy miért nem nősül meg, rendszerint kitérő választ adott. Csúpan halála után megtalált feljegyzései, melyekben elmondja első és utolsó szerelmének történetét, leplezték le szívének titkát.

A kolozsvári rendőrség bűnös üzelmek miatt letartóztatta egy hunyadi-téri vendéglő tulajdonosait

Cluj-Kolozsvár, április 14. (Az Új Kelet tudósítójától.) Néhány nappal ezelőtt a kolozsvári rendőrség a legdrágább nyomozást vezette be egy Hunyadi-téri vendéglő elleni feljelentés ügyében. A feljelentést Domsa Irina 19 éves leány tette meg, aki a vendéglővel kapcsolatban az elmeorvosi szakirodalomban is példátlanul álló üzelmekre hívta fel a rendőrség figyelmét. Domsa Irina a rendőrségen tett vallomásaiban elmondta, hogy egy Amerikából hazatért nagybátyjától 250 ezer lejt kapott, amely összegét, miután az egyik Jonescu fiu neki házasságot ígért, átadta leendő férje családjának. Jonescunak azonban a fiatal leány roppant különös dolgokat tapasztalt. A vendéglős családja a konyhában és a pincében valóságos szexuális orgiákat rendeztek és hihetetlen dolgokat műveltek az asztalra felszolgált ételokkal. Mikor a leány pénzt visszakövetelte, ütlegeini kezdtek, majd beszállították az elmeorvóintézetbe, ahol mint dühöngő örlött két hétig fogva tartották.

Kiszabadulása után azonnal a rendőrségre sietett, ahol megette a feljelentést. A rendőri vizsgálat megállapította, hogy a leány vallomása megfelel a valóságnak, mire a főügyész elrendelte Jonescu két fiának letartóztatását. Domsa Irináról a hatósági orvosi vizsgálat megállapította, hogy teljesen épelméjű. A rendőrség nyomoz az irányban is, hogyan került Domsa Irina az elmeorvóintézetbe, amikor az elmeorvóintézetbe csak akkor vehetnek fel valakit, ha két hatósági orvos annak szükségességét állapítja meg.

Nagy üzleti veszteségei miatt öngyilkos lett Haimann Leo az országszerte ismert faexportőr

Alexandriában lett öngyilkos Haimann Leo, akinek veszteségei meghaladták a négyszáz millió lejt

Bucuresti-Bukarest, április 14. (Az Új Kelet tudósítójától.) Megdöbbentő hírt hozott tegnap Alexandriából, amely arról számol be, hogy Haimann Leo, a Romániaszerte ismert faexportőr hirtelen meghalt. Az első híradás úgy szólt, hogy a duszgázad fakeskedő egy hajórakományt áru szállított Alexandriába és utközben szívzselhüded ölte meg. Egy későbbi távirat azonban már közli azt, hogy Haimann Leo öngyilkosságát követelt el.

Az egykor duszgázad és köztisztelőben álló fakeskedőt az utóbbi időkben, mióta a levantei piacon az orosz exporttal kellett felvegye a versenyt, súlyos veszteségek érték. Erről a súlyos veszteségről azonban az üzleti világnak fo-

galma sem volt és Haimann Leonak az utolsó pillanatig kitünő bonitása volt, holott, amint most kiderült, az alexandriai Caram-céggel, amelynek romániai megbízottja volt, olyan súlyos elszámolási differenciái támadtak, amelyet az alexandriai cég büniügyi utra akart terelni. Haimann Leo azért utazott Alexandriába, hogy ezt az ügyet elintézzé, mikor pedig ez nem sikerült neki, revolverével föbelötte magát. Hír szerint az öngyilkos fakeskedő veszteségei fantasztikus méretek, egyes verziók szerint a hátrahagyott aktiva mintegy 100 millió lejt érteket képvisel, míg a passzívá meghaladja a félmilliárd lejt.

A nyugatamerikai partvidék mentén a szeszcsempészek volt német buvárhajókkal dolgoznak

A csempészek postagalambokkal csempészik a kábítószereket Kanadából és Mexikóból

London, április 14. Sanfranciscóból jelentik, hogy az amerikai parti őrségek megállapították, hogy a nyugat-amerikai partvidék mentén a szeszcsempészek volt német buvárhajókkal dolgoznak. A buvárhajók nyílt tengeren átvészlik a csempészajóktól a rakományt az éj leple alatt a víz mélyén haladva a lakatlan part felé s ott felbukkanva kiteszik a csempészett szeszt. A sanfranciscói rendőrség bejárása szerint az utóbbi két hónapban Kaliforniába ilyen úton becsempészett szeszt leg-

alább öt millió dollár értékűre becsülik. A csempészelhárító hatósági szervek a csempészek másik ravaszágát is leplezték. Ez abban áll, hogy postagalambokkal csempésznek Kanadából és Mexikóból kábítószereket az Egyesült Államok területére. A nagyszerűen betanított postagalambok lábain üreges acélgyűrűkben helyezik el a kábítószert tartalmazó vízhatlan csomagocskákat s ezen az úton rengeteg mennyiségű kokain, morfium, atropin s más kábítószerek jutnak be az Unió területére.

A szudáni kérdés miatt megszakadtak az angol-egyiptomi szerződés tárgyalásai

London, április 14. A Daily Mail beavallott helyről úgy értesült, hogy az angol-egyiptomi szerződés tárgyalásai megszakadtak. A tárgyalások megszakítását a szudáni kérdés okozta. Nahas pása egyiptomi miniszterelnök ugyanis Szudánra vonatkozólag messzemenő követeléseket támasztott. Követelte töb-

bek között, hogy Szudánt Anglia és Egyiptom közösen kormányozzák és az egyiptomi kormányoknak is joga legyen arra, hogy kormányzóhelyetteseket nevezzen ki és a közigazgatási állásokat Szudánban egyiptomiakkal akarja betölteni.

Rosz háziasszony, aki egész délelőtt főz

Ezt mondják az amerikai nők, akik az európai asszonytól azt kívánják, hogy segítsen a férjének pénzt keresni

A most lezajlott világ reklámkongresszus érdekes tanulsága közül való a nők szerepe a reklám világban. Egy amerikai hölgy, aki a tengerentúli a nők reklámszövetségét megteremtette, meglepte Európa urait azzal a kijelentésével, hogy a reklám elsősorban a nők világát szolgálja, tehát a hölgyeknek is joguk és okuk van, különböző követeléseket felállítani. Be kell ismerni, hogy önagyságának bizonyos tekintetben igaz van. A hirdetések fele kétségkívül a hölgyeknek szól.

Annyi ideig főz, ameddig a férjed ebédel

Az itt időző amerikai nők egy sereg — kellemeitenséggel szolgálták az európai asszonyoknak. Az egyik amerikai megfigyelő minden teketória nélkül megállapította, hogy a németek — rossz háziasszonyok. Tessék elgondolni, a német asszonyokról azt állítani, hogy ők a házi tüzhely rossz őrzői. Az amerikai hölgy állítását bizonyítékokkal is erősítette. A tengeren túl, mondotta, a jó háziasszony, aki maga főz, legfeljebb annyi időt fordít az étel elkészítésére, amennyi azoknak elfogyasztására szükséges. Ha az emberek félóra alatt ebédelnek, akkor félóra elégséges a főzésre is. A német nők azonban órákat töltönek a konyhában, egész délelőtt sütnék-főznek, mintha más dolguk nem

is volna. Mondom, az amerikai hölgy egyenesen megrögtette a német hölgyeket.

A német háziasszonyok ellenben úgy vélik, hogy az amerikai férfiak felette szerények, ha félóra főzéssel meg vannak elégedve. Persze, egy félóra alatt is lehet — kivételesen ebédet készíteni, de mindennapi... A háborúság felette nagy és a problémát csak a férfiak dönthetik el, ha megszavaztatnák őket, hogy melyik főzési móddal vannak megelégedve? Naiv lelkek gyorsan késsen is vannak a felelettel, de a férfiaktól minden kitél és nem lehetetlen, hogy ők, az asszonyok, meg a házi béke kedvéért a gyors főzés mellett döntenek. Mert a gyors konyhához csak kis tapasztalat, meg ügyes kéz kell, a lassu főzéshez pedig — a konyha szeretete. Ez a szeretet azonban, amint a férfiak jól tudják, lassan kihál a lelkekből, a tengerentúl már alig ismerik az Európában is egyre esőkken a nők száma, akik a konyháért lelkesednek.

Európában lenézik a kenyérkereső asszonyt

Még egy probléma keltette fel az amerikai hölgyek érdeklődését Európában, nevezetesen a kenyérkereset. Erődes és felette jellemző, hogy nálunk a kenyérkereső asszonynak annyi az ellensége! Ha a leányzó fiatal, vagy idősebb élet-

korában maga keresi a kenyerét, e tény ellen senkinek sincs kifogása, de ha az asszony mert a maga keresetével a háztartás költségeihez hozzájárul, nagy az irigység és a nyílt ellenségeskedés. Az asszony maradjon otthon és vezesse a háztartást, hagyja dolgozni a férjét és ne próbáljon maga is keresni. Mert... az nem illik.

Az amerikai nő tanácsalannul nézi a különös bareit, nem érti, mert a tengerentúl a szükség szabja meg a közös munkát és nem a nép életfelfogása. Ha a férfi dolgozik és keresete nem elegendő a háztartás fenntartására, akkor az asszony is dolgozik, ha a férfi keresete elegendő, akkor a nő többet pihenhet. De a praktikus amerikai azt is mondja, ha ketten keresnek, akkor több marad nemcsak a háztartásra, hanem az élet többi szükségleteire is, öltözékre, a gyermekek nevelésére és a feltétlen szükséges nyári pihenésre. Tengerentúl tisztán az anyagi jólét kérdése uralkodik. Európában még mindig a nőt kívánják kímélni, még akkor is, ha a családnak állandóan a legnagyobb szükségell kell küzdenie.

Az egyenjogúságot a nők világában még nem ismerik el teljesen. A nők még nem mondják, keresse ki a kenyerét, úgy, ahogyan akarja, hanem a férfiaktól kívánják a nők mentesítést minden munkától a házasság fejében. Valaha feltétlenül elismert igazság volt ez a követelés, ma csak feltételese van. Mert ma az asszony egyszerűen kötelességének tartja a férfinak a kenyér keresésében is segíteni, ha a férj nem bírja. Es meg kell adni, a nők is be fogják ismerni, nem egy boldog családi élet alapja ma a kenyérkereső asszony. Ennél nagyobb dicséret a nőket nem is érheti.

Széder a zsidó korházban

Fridén a menza diákjai javarészen hazautaztak és aki itt maradt, az családoknál tartotta a szédert. Ez helyesebb „széderezési módszer” az eddigienél, amikor a menza hosszú asztalai körül a jövő társadalom mindkét nembeli reménysegei ültek. Az a melegség, ami a családi szédertől sugárzik, nehezen pótolható, legkevésbé, ha a szédert egy olyan megosztosodott agglegény adja, mint e sorok írója. Bevallom, nekem jól esett volna a zsidó diákhölgyek és diáklányok között a néhányórás szereplés, ők is szerettek, mert a nyugtalan-ságukat nem sokáig vettem igénybe és olyan futamban adtam le a széderszöveg első részét (anélkül, hogy egy szót is kihagytam volna), hogy verseny esetén bizonyára győztes lettem volna. De így jobb volt. A fiatalok lássa és hallja a szabadságünnepe szép szimbólumait inkább otthon az övéi között, vagy idegenben családi asztal mellett. Van azonban egy emberfajta, aki rákényszerül a „kollektív” szédere. Ez a kórházi beteg. A kolozsvári Zsidó Kórház ezuttal először széderezett. Méltó, szép peszachi ünnep volt, ami a kórház földszintjén, a belgyógyászati osztály előcsarnokában zajlott le. Néhány beteg leszállhatott ágyáról és asztal mellé ülhetett, a többiek a nyitott ajtókon át hallgatták Friedmann pénztáros szédereit. A személyzettel együtt huszan ültek a széder körül, amely éjjelig tartott a legjobb, legünnepibb hangulatban. (sz. i.)

Mielőtt a teniszpályára megy nézze meg

Schuster Emil (CLUJ FÖTÉR) tennisz ujdóságait

Fascizta tartanak

Szofia, április 14. Mokratikus polgári aggasztják, hogy államesim vezessenek be a nagy bizalmatlá tábornok mester országi missziója nagyobb aktivitári közvélemény lemozó a Píadné, amely „Vesztjós bek között a kö — Polgári köjük, amikor felés figyelmzettj és a demokráciagal kovácsolják márkáju szemé. Mi ezt már meilyen és állítjuk azok által az uilyek a vidékről, szerint a fascizs szervezet agense ságoctól, beutazrosokt és besze rendszer ellen. állami hatóság, megszerzett volna informálv agitációról, amel és súlyos pénzüben arra törekslelkeket egy l. Ha az állami l. vagy nem szánszámolni az ors demokratikus p alkotmányos fak ségű, hogy az alkotmányossá frontba — fejez

A Windisch ujjabb

Képviselő akar rehab

Budapest, ápr 14. Windischgrätz ügy egyre nagy pedig az ügynek vannak, amelyek litikai élet, sem még nem szerzet. Mialatt pütel ház folyosóján meg Windischgrätz cíjára körül, Görnizster és a bees közzétételét hely zott az alatt Win nagyly egyenruhá vélelmi minisztr bös miniszternél delmi miniszter lamenben volt. átment a korm szolgálaton kívül arodában jelentke Windischgrätz év óta folynak a herceg, mácfélől zött és a mostan a tárgyalásoknál gyalások anyaga szivárgott ki a egy a kormány, formán elzárkózt megvillágítása el

A parlament b bekerült az is, rehabilitációja kal is fog jánni e viselők tudni vé graetz anyagi száthatvaner p nyibe került nek lag ennek az ősrán, támaszt ig Valószínűnek Windischgrätz a ra beesapódik, a parlament feljés fejezett tényt kö cischgrätz egy laszason fellépa mandátumhoz ju

Május 12-én kez

Genf, április 14. Jusi állészaka 12 sorozaton tulnyos sek szerepelnek. Kiemelkedik a ványórol szólo jele kedelem nemzetk dese és a népszó a Kellog-egyezm ba hozataláról e sági javaslat.

Volt Ön már Prof. BEN AROLY Beynél?

ha nem, úgy keresse fel okvetlen megtudhatja mit, je en és jövőjé. Fogad, Cluj, Str. Memorandului (Unio-u.) 12.

Fascizta államcsinytől tartanak Bulgáriában

Szofia, április 14. Bulgáriában a demokratikus polgári elemeket mindjártban aggasztják egyes körök törekvései, hogy államesinnel fascista rendszert vezessenek be az országba. Különösen nagy bizalmatlansággal nézik Vlkov tábornok mesterkedéseit, akinek Olaszországi missziója a katonai klikket még nagyobb aktivitásra serkentette. A polgári közvélemény hangulatára igen jellemző a Pladne című lap egyik cikke, amely „Vészjósló jelek” cím alatt többek között a következőket írja:

— Polgári kötelességünket teljesítjük, amikor felriasztjuk a bolgár népet és figyelmeztetjük rá, hogy szabadsága és a demokrácia ellen lázas gyorsasággal kovácsolják a láncokat egy keleti márkájú szemérmetlen fascizmusnak. Mi ezt már megmondottuk ezen a helyen és állítjuk ezt ma is, meggyőzve azok által az új jelentések által, amelyek a vidékről érkeznek és amelyek szerint a fascizmus és a Rodna Zastita szervezet ágensei, nem zavarára a hatóságoktól, beutazzák a falvakat és városokat és beszédeket tartanak a mai rendszer ellen. Lehetséges-e, hogy az állami hatóság, a maga hatalmasan megszervezett titkos rendőrségével ne volna informálva erről az államellenes agitációról, amely a gazdasági anarchia és súlyos pénzügyi válság zavaros idejében arra törekszik, hogy előkészítse a lelkeket egy fascizta forradalomra. Ha az állami hatóság — szándékosan, vagy nem szándékosan — nem akar számolni az ország jövőjével, akkor a demokratikus politikai erőknek és az alkotmányos faktoroknak válik kötelességévé, hogy azonnal egyesüljenek az alkotmányosság védelmére egy közös frontba — fejeződik be a cikk.

A Windischgretz-ügy újabb hullámai

Képviselő akar lenni a katonailag rehabilitált herceg

Budapest, ápr. 15. A Windischgretz-ügy egyre nagyobb hullámokat ver, pedig az ügynek olyan momentumai is vannak, amelyekről sem a magyar politikai élet, sem a magyar közvélemény még nem szerzett tudomást.

Mialatt péntek délelőtt a képviselőház folyosóján izgalmas vita indult meg Windischgretz herceg rehabilitációja körül. Gombös honvédelmi miniszter és a becsületbíróság ítéletének közzétételét helytelenítő képviselők között azalatt Windischgretz herceg őrnagy egyenruhában megjelent a honvédelmi minisztériumban, hogy Gombös miniszternél jelentkezett. A honvédelmi miniszter azonban ekkor a parlamentben volt, Windischgretz tehát átment a kormányzóságra és mint szolgálaton kívüli őrnagy a katonai rodóban jelentkezett.

Windischgretz herceg ügyében két év óta folytak a tárgyalások egyfelől a herceg, másfelől a magyar kormány között és a mostani rehabilitáció ezeknek a tárgyalásoknak az eredménye. A tárgyalások anyagáról eddig semmi sem szivárgott ki a nyilvánosságra, mert úgy a kormány, mint a herceg egyformán elzárkóztak a részletkérdések megvilágítása elől.

A parlament folyosóján pénteken szóba került az is, hogy Windischgretz rehabilitációja anyagi konzekvenciákkal is fog járni és egyes beavatott képviselők tudni vélték, hogy Windischgretz anyagi követeléseit körülbelül százhatvan ezer pengőre rúgnak. Ennyibe került neki a frankper és állítólag ennek az összegnek a megtérése iránt támasztja igényt.

Valószínűnek tartják azt is, hogy Windischgretz adandó alkalommal újra becsapódik a politikai életbe. A parlament folyosóján pénteken mint befejezett tény kolportálták, hogy Windischgretz egy esetleges időközi választáson fellép és megkísérli, hogy mandátumhoz jusson.

Május 12-én kezdődik a népszövetség ülészaka

Genf, április 14. A népszövetség májusi ülészaka 12-én kezdődik. A tárgyszorozaton túlnyomóan gazdasági kérdések szerepelnek. A 27 programpontról kiemelkedik a vámkonferencia eredményéről szóló jelentés, a fegyverkereskedelem nemzetközi ellenőrzésének kérdése és a népszövetségi statutumoknak a Kellog-egyezménnyel való összhangba hozataláról előterjesztendő bizottsági javaslat.

PARFUM
EAU DE
COLOGNE
POUDRE
CREME

ROUGE ET NOIR
LADY

A „nemzeti hét” befejezése képen India főbb nagy városában angolelleses tüntetések voltak

Ujabb negyven sótermelőt tartóztattak le. Sókihágás miatt letartóztatták az indiai kongresszus elnökét is

London, április 14. Delhi jelentés szerint az indiai tengerparton a sóelállítás ma sem szünetelt. Több városban angolelleses tüntetések voltak, melyeknek során szövegeteket égettek el az utcákon. A bombayi nagyváros kisebb incidensektől eltérően nyugodtan folyt le. A rendőrség riadókészültségben van, mert a hindu tömegek még nem szedték szét a városból.

vége alkalmából. A rendőrség csak ott avatkozott közbe, ahol ennek mulhatatlan szüksége mutatkozott.

Ghandi üzenetet intézett India lakosságához, amelyben felszólítja hűveit, hogy legyenek méltók a függetlenségi mozgalom és a felszabadosítás eszméjéhez.

Több tengerparti városban az önkéntesek sókitermelés közben összetűzték a rendőrökkel. Az új letartóztatások szá-

ma meghaladja a negyvenet. Bombayi jelentés szerint a Chawpati folyónál tegnap félmillió ember gyűlt össze. A tömeg innen a tengerhez vonult és a sómonopólium aktáinak másolatait nagy örömmujongások közben a tengerbe vetették. A rendőrség nem avatkozott közbe. A Daily News achamadabadi jelentés szerint Nehrut, az indiai nacionalista kongresszus elnökét sójövédéki kihágás miatt a karhatalom letartóztatta.

Oriási az érdeklődés a jubiláris nemzetközi vásár iránt

A vásár utazási és vizum-kedvezményei

Május 3-án nyílik meg az idei Budapesti Nemzetközi Vásár. Nagy ünnepe ez nemcsak a fennállásának 25-ik évfordulóját ünneplő magyar vásárnak, hanem a magyar iparnak is, mely ezen a vásáron készül a 10 éves önálló vámterület védelme alatt elért fejlődését demonstratív módon bemutatni. Igénybe veszi a vásár propagandáját ezuttal számos külföldi ország is. Hatalmas önálló pavillont állít Olaszország, Lengyelország, Jugoszlávia és Görögország és nemzeti csoportokban vesz részt a francia ipar, valamint Svájc is. Oriási érdeklődés mutatkozik ennek megfelelően a belföldi és külföldi kereskedő- és iparos társadalomban is. Európa számtalan országából csoportos utazásra készülnek a gazdasági élet legkimagaslóbb személyiségei. A nyilvántartás lehetőségeit is meghafadja szinte már az a sok kongresszus, közgyűlés, a színházi, zenei, társadalmi és a sportélet minden ágazatára kiterjedő esemény, amelyet mind a vásár alkalmára rendeznek Budapesten.

felelő elszállásolásáról természetesen az idén is kellő gondoskodás történt. De rendelkezésre állanak mindazok az utazási és vizumkedvezmények is, amelyek a kereskedelem, az iparostársadalom és a fogyasztóközönség széles rétegei számára lehetségessé teszik a Budapesti Nemzetközi Vásár felkeresését. A vásár a kedvezmények biztosítására ez évben is vásárigazolványt boesátott ki. Ennek alapján a közönség Magyarországon összes vasuti-hajózási és autóbusszjáratán 50 százalékos utazási kedvezményt vehet igénybe. A szomszédos országok, összesen pedig 16 európai állam vasutársasága pedig, ugyancsak ezen igazolvány alapján 25-50 százaléki terjedő jegykedvezményt nyújtanak.

A vásár igazolványa pótolja a magyar vizumot is. Felmutatója vizum nélkül lépheti át a magyar határt és a vizumot utólag 66 százalékos kedvezménnyel szerezheti be a vásár területén. A vásárigazolványhoz fűzött bejelentőlap segítségével mindenki előre gondoskodhatik megfelelő budapesti száll-

ásról. Budapest szállodái, penziói, éttermei és szórakozóhelyei pedig kedvezményes ármegállapítások útján törek-szenek a forgalom emelésére. De nemcsak a vásár vezetősége és Budapest idegenforgalmi iparai, a magyar vasutak is jóelőre gondoskodnak az Árumintavasárt látogató közönség kényelméről. Máris intézkedés történt arra, hogy a személyszállító vonatok május 1-től 15-ig megerősített szerelvényekkel bonyolítsák le az előjelek szerint óriási méretűnek ígérkező, Budapestre irányuló forgalmat. A szomszédos országok vasutjai és idegenforgalmi vállalatjai is nagyrészt készülődnek már a felfokozott forgalomra. Zágrábból, Belgrádból, Bukarestből, Csernovitzból, Lembergől, Krakkóból és a még folyamatban levő tárgyalások szerint, a szükség szerint esetleg még számos más városból is, a vásár tartama alatt több ízben is külön vagonokat fognak indítani, amelyekben előre lefoglalt helyeken szállítják Budapestre a csoportos utazás keretében érkező, jórészt az egyes városok gazdasági vezérférfiaiból álló érdeklődőket.

Két olesó zsidó regény. Wassermann: Fuchs Renata két kötet, 510 oldal 54 lej. Fuchs Maivy: A négy Heller-lány, 230 oldal 80 lej az Uj Kelet könyvosztályában.

Mielőtt a teniszpályára megy nézze meg

Schuster Emil

CLUJ FŐTÉR tennisz udvaroságait

esse fel okvetlen... je en es jövőjét. Memorandumai 12.

HIREK

Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánáti híradás napilapja
 Szerkesztő: Dr. Marton Ernő
 Felelős szerkesztő: Jambor Ferenc.
 Bukaresti szerkesztőség: Hátszegi Ernő Strada Matei Millo 6.
 Az Uj Kelet cikkeinek utányomását csak forrás megjelölésével engedjük meg.

Alfonz király megkegyelmezett merénylőinek. Madridból jelentik: Alfonso király megkegyelmezett az ellene két évvel ezelőtt elkövetett merénylőért letartóztatott és életfogytiglan elítélt katalánoknak. Amikor a szabadonbocsátott katalánok Barcelonába érkeztek, a pályaudvaron negyven ezer ember várta őket lelkes ünnepléssel, mint nemzeti mártírokat. Az ünneplő tömegben ilyen kiáltások hangzottak: Szabadságot a megkínzott katalán nemzetnek.

Veturia Moga koncertje. Szombaton este kilenc órakor disztíngált, nagy közönség előtt mutatkozott be a kolozsvári katolikus gimnázium dísztermében Veturia Moga kisasszony. Kellemes, ide mezzoszopránját válogatott darabokban csillogtatta. Brediceanu és Dima-dalokat adott elő, Samson és Delila, Mayerbeer, Schumann és Reger áriákat énekelt a tehetség minden atributeumával. Veturia Mogát a közönség melegen ünnepelte.

Halálra ítélték egy francia parasztagdát. Párisból jelentik: A quiprei esküdszék halálra ítélte Le Floch parasztagdát, aki egy negyvennyolc éves asszony ellen merénylőket követett el, majd az asszonyt és három éves unokáját megfojtotta és a házat rájuk gyújtotta.

Öngyilkos lett és hat éves kisleányát is megölte egy francia gyáros. Párisból jelentik: Bouissin gyáros buszkomorságba esett s tegnap hat éves kisleányát revolverlövésrel megölte, majd önmaga ellen fordította a fegyvert. Mindketten azonnal meghaltak.

Szellemileg és testileg kimerültek a leggyorsabb és legújabb frissességűket. ha a reggeli- és uzsonnatejhez 2-3 kávéskanál Ovomaltine-t tesznek.

Enyhe idő várható. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognóza szerint esőre hajlamos, enyhe időjárás várható. A hőmérséklet Budapesten ma délben 17° Celsius.

Meghalt Wertheimer Vilmos. Pecsach első napján Kolozsváron meghalt hetvenéves korában Wertheimer Vilmos kereskedő, aki egykor Kolozsvár zsidó társadalmában tiszteletreméltó tekintélyes szerepet játszott és akinek neve összefügg a város legszomorúbb napjainak emlékével. 1929 december 8-án a nagyváradi gyülestről érkező antiszemita diákok összerombolták a Mikos Kelemen-utcai zsidó templomot és az ott tartózkodó imádkozókat inzultálták. Wertheimer Vilmost a földre teperték és fején addig ütlegelték, amíg elvesztette eszméletét. A szerencsétlen ember hosszú ideig élet és halál között lebegett és amikor valamelyest felépült, szívós és erős fizikuma nem tudott helyreállni. Állandóan betegeskedett, heves fejfájásai voltak és erőtől napról-napra hanyatlottak. A szerencsétlen ember az utóbbi hónapokban már csak önmaga árnyéka volt. Valóságos mártír szállott sírba vele. Hétfőn délután három órakor temették nagy részvét mellett a Chebra Kadisa házából.

Gyári diktatúrát vezetnek be Oroszországban. Londonból jelentik: Moszkvai jelentés szerint a szovjet központi bizottsága rendeletet adott ki, mely szerint a gyárüzemekben a munkabeosztást az igazgatók intézik s hatáskörükbe a szakszervezeteknek és a munkásoknak egyenként beleszólásuk nincsen. A rendelet a munkaalkalmak elfoglalását nem köti a jövőben a kommunista pártához tartozáshoz, hanem a szakismerethez.

Shabad a csók a chicagói moziban. Londonból jelentik: Chicagói jelentés szerint egyik mozi igazgatója kivételesen a mozijából egy fiatal házaspárt, akik a darab előadása közben csókolóztak. A férj az inzultus miatt becsületért és kártérítésért pert indított a mozgóképszínház ellen és a bíróság kötelezte az igazgatóságot arra, hogy a sértésért a fiatal házaspártól kérjen bocsánatot és kártérítést megítélt részükre 1250 dollárt. A házaspár és követők mostantól kezdve nyugodtan csókolózhatnak a moziban, mert az igazgatók és a személyzet nem mernek fellépni ellenük.

Marconi a malabari rádióállomás közvetítésével a zágrábi kiállítás villanyégőit gyújtotta fel

Zágráb, április 14. Marconi szenátor a Tyrhenni tengerről megismételte bravurját. Ezúttal holland-indiai malabari hivatalos rádióállomás közvetítésével,

tehát az első színdarabját csaknem két akkora távolságból gyújtotta fel rádióhullámok segítségével a zágrábi kiállítás villanyégőit.

Jegyautomatákat állítottak fel a londoni Viktoria-pályaudvar földalatti állomásán. Londonból jelentik: A Viktoria-pályaudvar földalatti állomásán jegyautomatákat állítottak fel, amely pontosan bevételre a jegyekért járó összeget s még vissza is ad az utasnak, ha a befizetett összeg nagyobb, mint a jegy ára. Feltalálója két évig dolgozott az automatán, míg sikerült a jelenlegi tökéletességi fokot elérnie.

Megindul a légi forgalom Anglia és Angol-India között. Londonból jelentik: Az Anglia-Angol-India közötti forgalomban a napokban indul el husz személyes utasrepülőgép első útjára.

Halálózás. A peszachi ünnep első napján meghalt Kolozsváron, Deák Ferenc-utcai lakásán Irányi Jenő vasúti építész. A megboldogult jó cionista szellemben nevelte gyermekeit és közírtásban állott. Hétfőn délután öt órakor temették a halottasházból nagy részvét mellett.

Vörösré festették a német birodalmi gyűlés palotáját. Berlinből jelentik: Ismeretlen tettesek tegnap hajnalban a birodalmi gyűlés palotájának falain és kapubejáratain széles vörös festékvárat húztak és a wilmersdorfi Ludwigs-kirche főbejárataán kiszögezték a kommunista internacionálé szövegét. A tettesek kézrekerítésére megindították a nyomozást.

Spanyolországi körútra indult a Zeppelin. Friedrichshafenből jelentik: A Graf Zeppelin holnap délután 4 és 5 óra között indul spanyolországi útjára. A léghajó az eddigi, amerikai útján használt útvonalon teszi meg az utat. Sevillában a Graf Zeppelin 1-2 óra pihenőt tart leszállással és utascserevel s körülbelül kedd estére tér vissza Friedrichshafenbe. A léghajót Lehmann kapitány vezeti.

Ivette

Az IVETTE-nek nincsen párja
 Száll a híre szájról-szájra

Csak IVETTE-Travis szegélynyomással valódi

A litvánok is gyufakölesönt kötöttek. Kownói jelentés közli, hogy a litván kormány gyufakölesönt ellenében 35 évre átadta a gyufagyártás jogát a svéd gyufatársaságnak.

Az Oroszországba küldött pászka-csomagokat visszaküldik. Danzigból jelentik: Danzigi zsidó családok Oroszországban élő rokonaiknak pászka-csomagokat küldöttek, amelyek azonban visszajöttek azért, mert a címzetek képtelenek voltak a vámost megfizetni. Tíz kilós pászka-csomagra 50 arany rubelt vetettek ki (körülbelül 3250 lej), olyan összeget, amit a javarészből szegénysorsú zsidók nem tudtak lefizetni.

Doktorráavatás. Salamon Sándor szatmári ügyvédjelöltet a kolozsvári tudományegyetem doktorává avatták.

A zsidó kultúra és cseh-szlovák állami költségvetésben. Prágából jelentik: Az 1936-as állami költségvetést most tárgyalják a prágai szenátusban. Eszerint a zsidó és kulturális célokra az állam 1.800.000 csehkoronát irányzott elő. Ebből az összegből Csehországra, Morvaországra és Sziléziára esik egy millió 50 ezer. Szlovénziára 680 ezer. Ruszinszókra 130 ezer. Szlovénziában 500 ezer csehkoronát adnak kongruára, 50 ezret nevelésügyre, 35 ezret nyugdíjra, 15 ezret pedig halálzási járulékokra. Ruszinszókban 70 ezret adnak kongruára, 5 ezret nevelésügyi járulékokra, 20 ezret nyugdíjra és 5 ezret halálzási járulékokra.

Ma mondja el Snowden pénzügyi expozéját. Londonból jelentik: Az alsóház mai éjszakai ülésén mondja el Snowden kincstári kancellár költségvetési expozéját. Politikai és sajtókörök nagy érdeklődéssel várják az expozé elhangzását.

Orvosi hír. Dr. Ligeti Sándorné Somogyi Hona orvos, szemspecialista, külföldi tanulmányjáról visszatért s szegény betegek részére rendelést tart a kolozsvári Zsidó Kórház ambulatóriumában minden kedden és csütörtökön délután 5-6-ig. (Nagyszamos-utca 16. szám).

Öt sebesüléssel zajlott le tegnap a budapesti motorverseny. Budapestről jelentik: A tegnapi motorversenyen László János versenyző motorbiciklijével nekiszaladt a kötélpardonnak. A motorbicikli felborult, Lászlót agyrázkódással és bordatöréssel szállították be a kórházba. A verseny folyamán négyen még könnyebben megsebesültek.

Teherautó és villamos karambolja. Budapestről jelentik: Tegnap a Rottenbiller-utcaiban egy teherautó összeütközött egy villamossal. Az autó utasa, Nemes Györgyné, az összeütközés következtében kiesett a kocsiból és súlyos sérülésekkel szállították kórházba. Az autó soffitje és a villamos minden baj nélkül szabadultak meg az összeütközésből.

Morfiummal mérgezte meg magát egy kolozsvári laboránsnő. Hétfőn délután tízenegy órakor Pálfi Mária laboránsnő a Szentgyörgy-utca 10. szám alatti rendelésben, ahol alkalmazva van, öngyilkossági szándékból morfiumot vett be. A rendelőjébe hazatért orvos észlelte próbálta az eszméletlen állapotban lévő lányt, majd amikor ez nem sikerült, értesítette a mentőket. Pálfi Mária-t behozták a belgyógyászati klinikára, ahol gyomormosást alkalmaztak rajta. Állapota súlyos.

A londoni tengerészeti konferencia amerikai szakértőinek egy része hajóra szállt. Londonból jelentik: A tengerészeti konferencia amerikai szakértőinek nagyobb csoportja hajóra szállt és hazautazott. Stimson amerikai külügyi államtitkár ma az angol rádióban előadást tartott a konferencia eredményeiről és ismertette az Anglia, Japán és Amerika között létrejött egyezményt.

Felmentették a kémkedés vádját alól a lengyel-szlovák német politikusokat. Varsóból jelentik: A szociáldemokrata sajtóorgánomok az Ulitz-perben hozott katonai felmentő ítélettel foglalkozva megállapították, hogy a lengyel-szlovák német vezetőpolitikusokkal szemben a lengyel kémelhárító hivatal labilis alapon nyugvó vádakodásokkal állott a bíróság elé. A felmentő ítélet - írják a lapok - azokat a lengyel politikusokat és állambiztonsági hivatalnokokat ítélte el erőkölesileg, akik Ulitzot ki akarták pellengérezni és börtönbe kívánták juttatni.

Influenza és nátha ellen megvéd, torokgyulladás, légeshurutot gyógyít Anacot pasztilla. Egy doboz ára 77 lej.

Román, angol, francia, német, olasz, magyar, cseh-szlovák, szerb, horvát fordítók (levelek, kérvények, periratok, tudományos, műszaki stb. munkák), másolások, sokszorosítások Dr. Mandel Fordító Irodában, Cluj, Str. Memorandumului 9.

Székelési zavarok, belgöres, puffadtág, gyomorszedülés, izgalmi állapotok, szívdegeség, félelemérzés, bódultság és általános rosszullét esetén a természetes „Ferne József” keserűvizet a gyomor és bélesatorna tartalmát gyorsan és fájdalom nélkül kiüríti, a vérkeringést előmozdítja s tartós megkönnyebbülést okoz. Korunk legkiválóbb orvosai a Ferne József vizet egy férfiaknál, mint nőknél és gyermekeknél teljes eredménnyel alkalmazzák. A Ferne József keserűvizet kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Pályázat

Május elsejére kellemes hangú, zeneileg képzett kántort keresünk, ki a hitoktatást, metszői és esetleg moheli teendők végzésére megfelelő képességgel bír.

Családi állapotok, képzettséget igazoló bizonyítvány-másolatok beküldendők. Fizetés megegyezes szerint. Költségeket csak a meghívottnak térítünk meg.

A Resitai hitközség elnöksége

SPORT

Vasárnapi eredmények

Virágvasárnap sportkrónikája úgy a belföldön, mint a külföldön a meglepetések sorozatát hozta. Belföldön nagy meglepetést keltett a bukaresti válogatott csapat súlyos veresége a temesvári válogatottal. A külföld érdeklődése Bazel felé fordult, ahol a magyar válogatott csapat mérte össze erejét a svájci válogatottal és ez a mérkőzés az erőviszonyoknak megfelelően, eldöntetlenül is végződött. Részletes eredmények a következők:

Kolozsvár. Universitatea-KAC 2:0 (0:0). Revánsmérkőzés a bajnoki eldöntetlen eredmény realitásának tisztázására. Az első félidőben jól ellenáll a KAC, de szünet után felülkerekedik az U csapatára és Marschall két góljával biztosan győz.

Arad. AMTE-ATE 4:0 (3:0). Tricolor-Hakoah 3:1 (3:0). Olimpia-Banatul 3:2 (2:1). **Temesvár.** Kinizsi-TMTE 5:1 (5:0). TAC-Rapid 1:0 (0:0). **Nagyszében.** HTV-NSE 2:1 (0:0). Soimi-SSM (R-Válcia) 7:1 (2:1). **Brassó.** BMTE-IAR 3:2 (1:1). **Brasovia** SZMTE 6:2 (2:0). **Nagyvárad.** Törekvés-NAC 6:0 (3:0). A nap szenzációja.

A BUKARESTI VÁLOGATOTT CSAPAT DEBACL-JA A SEZON ELSŐ MÉRKÖZÉSEN

Temesvár-Bukarest 5:2 (2:0).

A temesvári csapat kezdettől fogva nagy fölénytel játszott a gyengén összeállított fővárosi együttes ellen. A vendégek mindegyik embere kiváló produktív. Bukarest csapatából csak Liegener balhátvéd emelhető ki.

Az első félidő góljait Ciolac és Desiu lövik. Szünet után Stanciu Bukarest reményeit feleleszti, de Desiu két gólla hamar kiabrandít. Ezután Dumitrescu szépt az eredményen, majd Dobay beállítja az eredményt. Bíró a kolozsvári Mirion, aki Vogelt a második félidő 35-ik percében kiállította.

KÜLFÖLDI EREDMÉNYEK

Magyarország-Svájc 2:2 (1:1)

Bazelben mérkőzött ezúttal tízedszer Magyarország és Svájc válogatott csapata és a meccs nagy meglepetéssel végződött. A favorit magyar csapat nagy fölényben volt ugyan technikaiilag, de ezt a hazai együttes lelkesedésével pótolta és sikerült eldöntetlen kiabrandítania. A vezetőgól a svájciak rugták a 35-ik percen, a 44-ik percen Toldi egyenlített. A második félidő 17-ik percében Toldi a magyar csapat részére szerzi meg a vezetést, de Ramsejer tizenegyesből equalizál. A svájci centerhali, Spiller, a második félidő közepén Fogl-lal összeütközve, megsérült és attól kezdve Svájc 10 emberrel folytatta a küzdelmet, amelynek eredménye igen hízelgő a svájci amatőr-sportra nézve.

Szép sikerrel szerepeltek a Haggibbor vívói a KAC ifjúsági vívóversenyén

Vasárnap reggeltől estig tartott a KAC ifjúsági 16- és kardvívóversenye, amelyben a kiírás szerint csak 18 éven aluliak indultak.

Eredmények: Törvetség. 1. Pusztay János (KAC) 5 győzelem. 2. Erős László (Haggibbor) 4 győzelem. 3. Rados Pál (Haggibbor) 4 győzelem. 4. Herez Gábor (Haggibbor) 3 győzelem. 5. Neufeld Pál (Haggibbor) 2 győzelem. 6. Hintz Gábor (KAC) 2 győzelem. 7. Szentkirályi Sándor (KAC) 1 győzelem. Versenyen kívül 1. Hintz György (KAC), aki minden asszóját megnyerte.

Kardverseny. 1. Hintz György (KAC) 6 győzelem. 2. Blankenberg A. (KAC) 6 győzelem. Holtverseny után a döntőt Hintz nyerte 5:0 arányban. 3. Erős László (Haggibbor) 4 győzelem. 4. Spitzer Viktor (Haggibbor) 3 győzelem. 5. Veress József (Szamosújvár) 3 győzelem. 6. Neufeld Pál (Haggibbor) 3 győzelem. 7. Kökössy Mihály (Dés) 1 győzelem. 8. Szentkirályi János 1 győzelem.

A vívók közül Hintz György bizonyult a legjobbnak. Az újabb vívógenerációból különösen Erős László teljesítménye, Blankenberg, Rados, Spitzer, Pusztay, a tehetséges Herez Gábor, továbbá a két „csodagyermek”: Hintz Gábor és Szentkirályi keltették a legszébb impressziókat, utóbbi kettő azonban nem bírta végig a tempót.

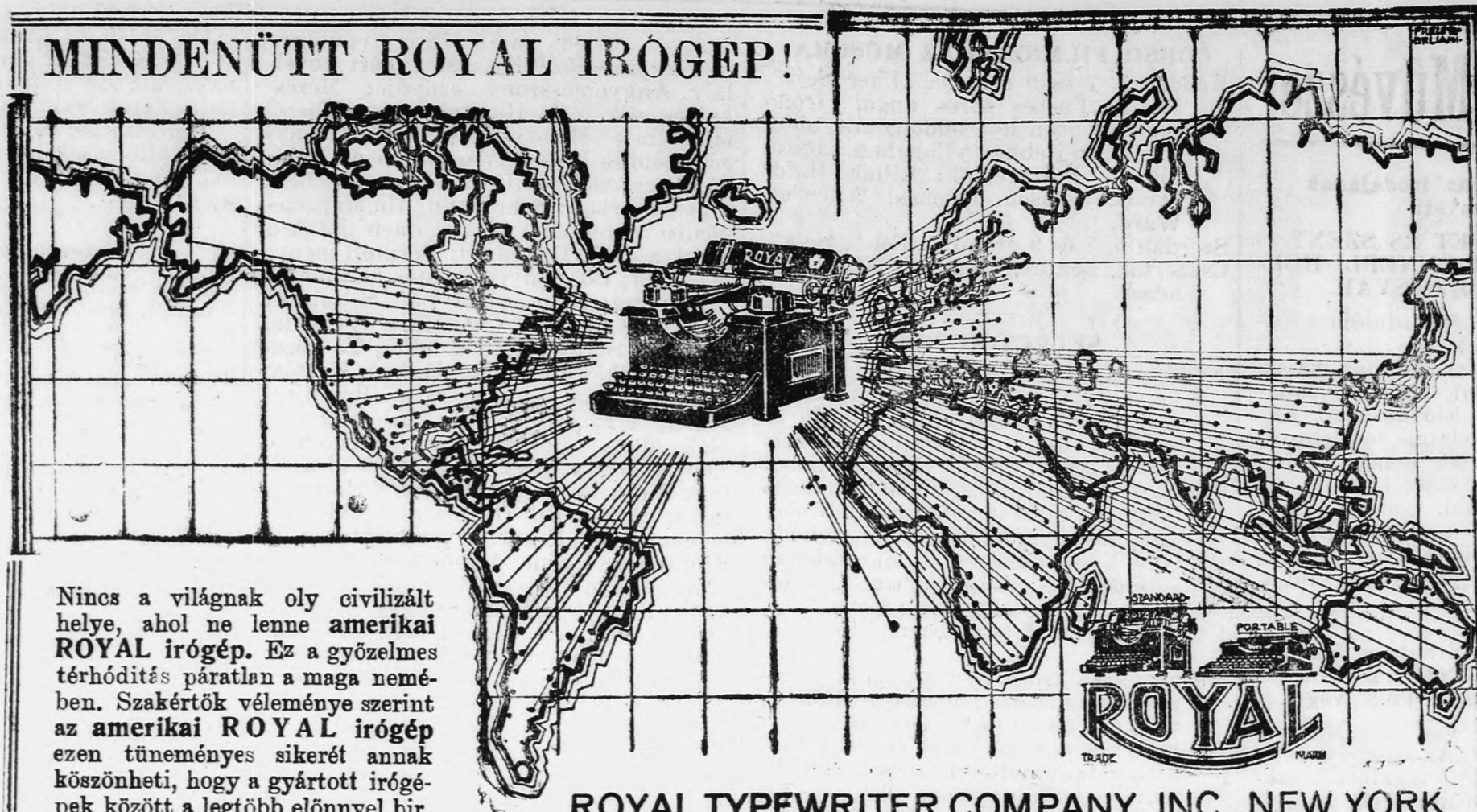
A zsűri jól működött, versenyzők és közönség teljes meglegedésére.

K
A CFR

A vásárra és

A május 15-én
 trenddel kapcsol
 gazgatóság, amely
 orán annyi panas
 any tervbevett u
 öbb állapotokat
 orgalom és az á
 FR működése ed
 zhető kielégítőne
 lhanyagolta volna
 ényt, amelyről in
 makat, sorozato
 t és egyéb anon
 tet. Az államvas
 tikája azt eredm
 k drága menetd
 azás és néha a sz
 sa alatt kifejlőd
 eztek lemondani
 tazásról és szíves
 zlekedési eszköz
 melyek hatalmas
 nek az államvasu
 Uglátszik, a vas
 tostani vezetésé
 brigázgató reform
 atása alatt orvos
 hibákat és kezd
 olitikára. Már lát
 etrend összeállít
 osság elvét alkalm
 jítást vezettek be
 vasutnak, haner
 ek is előnyt jele
 kezdve a vasutve
 jítást szándékozik
 lpártolt utazóköz
 ódítsa a vasut há
 őtt az újítások köz
 harmadosztályu
 rra és piacokra
 engedéket, hogy
 ozzák a vagonba
 los volt s éppen
 vidéki utasok az
 z a csomagjaikat
 il azt az újítást
 enettérít jegyeke
 isszátérés alkalm
 ál láttamoztatni.
 őt rabol el a
 sszu ideig kell a
 geztetés miatt s
 mény is elég o
 ékiek tartózko
 yek vásárlását
 fobuszon jöjjenek
 A kereskedőket
 itás bevezetését
 nvasutak vezéri
 május 15-től ke
 ességgel halado
 vezetnek be, a

MINDENÜTT ROYAL IRÓGEP!

Nincs a világnak oly civilizált helye, ahol ne lenne amerikai ROYAL írógép. Ez a győzelmes térhódítás páratlan a maga nemében. Szakértők véleménye szerint az amerikai ROYAL írógép ezen tüneményes sikerét annak köszönheti, hogy a gyártott írógépek között a legtöbb előnnyel bír.

ROYAL TYPEWRITER COMPANY, INC., NEW YORK

Vezérképviselő Erdélyben és Bánátban: GOLDSTEIN EMANUEL

Oradea, Strada Avram Iancu 5. — Telefon: 2-97.

KÖZGAZDASÁG

**A CFR megavorsítja a teher-
áruszállítást**

A vásárra és piacra városba utazó falusiaknak ismét megengedik a vagonokban elhelyezni áruikat

A május 15-én életbelépő nyári menetrenddel kapcsolatban a vasutvezető-gazgatóság, amely ellen évek hosszú óráin annyi panasz hangzott el, némi tervbevetett újítással akar kedvezőbb állapotokat teremteni a személyorgalom és az áruszállítás terén. A CFR működése eddig igazán nem nevezhető kielégítőnek, mintha az állam hanyagolta volna ezt a fontos intézményt, amelyről inkább hallottunk panaszokat, sorozatos szerencsétlenségeket és egyéb anomáliákat, mint díszletet. Az államvasutak elhibázott politikája azt eredményezte, hogy az utazás drága menettípus, a kényelmetlen tázas és néha a szerencsétlenségek hasa alatt kifejlődött félelemérzet miatt eztek lemondani a vonatokban való utazásról és szívesebben használták felülkerekedési eszközül az autóbuszokat, amelyek hatalmas konkurenciát jelentenek az államvasutaknak.

Ugyátszik, a vasuti vezérigazgatóság vezetői vezetősége, Vidrighin Stan vezérigazgató reformáló ténykedésének hatására alatti orvosolni igyekeznek ezeket a hibákat és kezd ráterelni a célszerűbb politikára. Már láttuk, hogy az új menetrend összeállításánál is a gazdaságosság elvét alkalmazták és több olyan újítást vezettek be, amelyek nemcsak a vasutnak, hanem az utazóközönségnek is előnyt jelentenek. Május 15-től kezdve a vasutvezérigazgatóság több újítást szándékozik eszközölni, hogy az utazóközönséget ismét visszahozza a vasut használatára. Ezek között az újítások között szerepel az, hogy a harmadosztályú utasoknak, akik városra és piacokra jönnek be a városba, megengedik, hogy áruikat is magukkal hozzák a vagonba. Eddig ugyanis ez tilos volt s éppen emiatt pártoltak az vidéki utasok az autóbuszokhoz, mert a csomagjaikat is elfogadta. Azonkívül azt az újítást is bevezetik, hogy a menetjegyeket ne kelljen majd a kasszátérés alkalmával a jegypénztárnál láttatni. A láttatás sok időt rabol el a vidéki utasoktól, és az utasok ideig kell ácsorogniok a lebegtetés miatt s már maga ez a kénytelenység elég ok volt arra, hogy a vidékiek tartózkodjanak a menetjegy vásárlásától és hogy inkább autóbuszban jöjjenek be a városba. A kereskedőket is közelről érdeklő a bevezetését határozta el az államvasutak vezérigazgatósága. Ugyanmájus 15-től kezdve 60 kilométeres sebességgel haladó rapidtehervonatokat vezetnek be, amelyek hívattva van-

nak a teheráru forgalom gyors és pontos lebonyolítására. Ezzel elérhető lesz az, hogy a Temesváron feladott darabáruk 32 órán belül Bukarestbe érkeznek. A rapid tehervonatok csupán darabáru szállítanak és külön erre a célra lesznek berendezve. A kocsirakományok szállításánál is kedvezőbb lesz a helyzet, mert a kocsirakományokat csoportosítani fogják és direkt tehervonattal viszik az árut a rendeltetési helyre. Ezek a tehervonatok is nagyobb sebességgel közlekednek majd, mint az eddigiek, úgy, hogy a kocsirakományok is 36 órán belül Bukarestbe jutnak Temesvárról. Szó van arról is, hogy a kisebb távolságokon olyan magas volt a szállítási díja, hogy a kereskedők más szállítási eszközökhöz fordultak s ennek folytán a szomszédos városok közötti teheráruforgalom nagyon lecsökkent. A szállítási díjak leszállítása folytán a kereskedők valószínűleg megint visszatérnek a vonaton való szállításhoz. A nagyobb távolságokon a díjakat meg fogják hagyni.

Miként látható, a CFR mindent elkövet, hogy a személy- és teheráruforgalomnál kiküszöbölje az eddigi súlyos hibákat. Hogy ez a szándék mennyire fog hasznát jelenteni az államvasutaknak, az majd akkor tudódik ki, ha a jövő hónap közepén ezeket az újításokat a gyakorlatban is alkalmazni fogják.

Kolozsvárra is megérkezett az italmérések kiadását szabályozó rendelet

Cluj-Kolozsvár, április 14. Röviden már közöltük, hogy a pénzügyminiszter új alapokra helyezte az italmérési engedélyek kiadásának módjait. Az erre vonatkozó rendelet tegnap érkezett meg a kolozsvári pénzügyigazgatósághoz és végérvényesen rendezik az italmérési engedélyek ügyét. A pénzügyminiszteri körrendelet szerint a jövőben háromféle italmérési engedélyt adnak ki: kicsinybeni eladásra, nagyban eladásra és korlátlan szesz-kiszolgáltatásra. Pontosabb felosztás szerint a következő italmérési engedélyek lesznek: korlátlan alkohol kiszolgáltatás, kicsinybeni kiszolgáltatás, igényre szóló italmérési engedély és végül a szálló és gyümölcsművelők,

vagyis a termelők számára adott italmérési engedély korlátlan italeladásra, ami saját vagy családi szükségletük kielégítésére szól. Az italmérési engedélyek külön borra és külön minden nemű szeszre vonatkoznak.

A rendelet felsorolja a feltételeket és szükséges okmányokat, amelyek a fenti engedély megszerzéséhez szükségesek. Aki kicsinyben akar italméréssel foglalkozni, annak nagykorú román állampolgárnak, büntetlen előéletűnek és jó erkölcsűnek kell lenni. De így is csak úgy kapja meg az engedélyt, ha a hatóságok támogatják. A kérelmeket falvakban a prefektusnak, városban a kereskedelmi és iparkamárának és a rendőrségnek kell először láttatni.

Italt kimérni csak olyan higénikus berendezésű, tágas teremben lehet, amelyek falvakban legalább ezer méter távolságra vannak a templomtól és iskolától. Nagyban kimérésre a feltételeken kívül csak azok kapnak engedélyt, akiknek bejegyzett cégük van.

Minden kérvényt a pénzügyigazgatósághoz kell beadni, amely felülvizsgálja, hogy a mellékelt akták rendben vannak-e, és esetben azt a miniszteriumhoz feltérjesztik. Azt a pénzügyi tisztviselőt, aki egy beadott kérvényt három nap alatt nem intéz el, felfüggesztik.

Julius elsőjéig marad érvényben az új Tarif Unitar. Az új forgalmi és fényüzési adótörvény szerint a nem részvénytársasági vagy szövetkezeti alapon működő vállalatok a fényüzési és forgalmi adót a Tarif Unitar alapján kötelesek fizetni. Az új forgalmi és fényüzési adótörvény a régi Tarif Unitar revideálását rendelte el, amelyet még a törvény életbeléptetése előtt megkezdték. Közel félévig tartó munkálatait után az új Tarif Unitar elkészült és az a Hivatalos Lap április 9-i számában megjelent. Az idevonatkozó miniszteri rendelet szerint ezek a középértékek 1930 április 9-én lépnek életbe és július 1-ig maradnak érvényben. E rendelettel kapcsolatban a pénzügyminiszterium a pénzügyigazgatóságoknak is rendeletet küldött az új forgalmi és fényüzési adóablakzat alkalmazására vonatkozólag. A pénzügyminiszter rendelte el a forgalmi és fényüzési adót a részvénytársaságok és szövetkezetek kivételével a Tarif Unitar szerint kell fizetni. Ugyanakkor hatályon kívül helyezte a pénzügyminiszterium azon előző rendeletét is, amely szerint a természetes vagy műselyemből készült cikkeket, szöveteket és fonalak középértékét 20 százalékkal leszállították. A rendelet szerint a jövőben a selyemcikk után is a Tarif Unitarban előírt középértékek szerint fizetendő a fényüzési vagy forgalmi adó.

A kereskedelmi szerződéses tárgyalásainak bevezetésére repülőbizottságok alakultak. A kereskedelmi szerződésekre vonatkozó tárgyalások egységesebb levezetése céljából a kereskedelmi és iparügyi miniszterium úgy határozott, hogy ezentul a tárgyalásokat

külön-külön minden állammal egy elnök és egy titkár és az összes államokkal szemben két repülőbizottság fogja lefolytatni. Az egyik bizottság az egyezmények általános részének megszövegezésével fog foglalkozni. Ennek a bizottságnak tagjai a kereskedelmi miniszterium delegátusai lesznek. A második bizottság a kereskedelmi egyezmények tarifális részeit tárgyalja le, tagjai pedig az iparügyi igazgató, a vámtarifa igazgató, a földművelésügyi miniszterium delegáltja és az iparügyi igazgatóság szakértője lesznek.

Megalakult a csehszlovák kereskedelem központi szervezete. Dr. Matousek kereskedelemügyi miniszterrel a napokban küldöttügylet tisztelettel a csehszlovákiai kereskedők szervezetének bizottsága, amely közölte a miniszterrel, hogy Csehszlovákia legfontosabb kereskedői szervezetei megegyeztek a közös együttműködés alapelveiben és közös szervezetet létesítettek, amelyben valamennyi kereskedelmi érdekvéleményt elhelyezkedett. A kereskedelmi miniszter hangsúlyozta, hogy éppen a mostani válságos időkben rendkívül nagy fontossága van a kereskedők együttműködésének.

Jugoszláviában szabályozták a tömegforgalmi költségeit. Belgrádból jelentik: Az igazságügyminiszter elkészítette a csődtömegforgalmi ügyvédi költségeiről szóló szabályrendeletet. A rendelet szerint, ha a csődeljárás rövid idő alatt kis költséggel ér véget, úgy az 1-14 százalékgig terjedhető tömegforgalmi díjon felül még 1-5 százalékgig terjedő jutalomban is részesül és külön jutalmat kap, ha a hitelezők részére előírt 20 százalékos kvótán felül terjedő összegek folynak be.

Apróhirdetések

Uj orth. koser Eterem és Szaloda Baia-Mare (Nagybánya)

Figyelme, pontos kiszolgálás, állandóan tiszta szobák állnak a t. utazók rendelkezésére. Olcsó árak, utazók találkozó helye. Ort. koser restaurant

"IZSÁK"
Baia-Mare, Piata Libertatii 12 sz. (Kispiac-tér.)

ELADÓ VILLA tisztviselőtelepen öt lakrészből álló adómentes, legmodernebb építkezési földszinti lakás átalakított nagy szobával pincével. Külön épületben házmesteri lakás, garage és istálló. Szép nagy gyümölcsös kert. — Évi jövedelme 320.000 lei. Étekezzétek a kiadóban.

EGY ÜGÉES FIU tanulóknak felvétetik. Cim: László Márton férjiszabó Cluj, Strada Regina Maria (volt Deák Ferenc-utca) 9.

Lakást és teljes ellátást kaphat úriember belvárostól 5 percnye kertés lakásban, fűrdőszoba használattal. Cim meg tudható Deák F.-u. 13. butorület.

KÜLÖNBÉJÁRATU elegánsan burtozott szoba fűrdőszobahasználattal a belvárosban kiadó. Cim a kiadóban.

ÓVADÉK KÉPES volt vidéki kereskedő raktárnoki vagy felügyelői, esetleg más hasonló állást keres. "Megbizott" jellegre a kiadóba.

MAKULATURA papír 5 kg.-ként is eladó az Uj Kelet kiadóban.

